

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-1024

4.11.2021

Landkreditt Forsikring AS

Motorvogn

Brann – fal. § 8-1 fjerde ledd ikke påberopt i opprinnelig avslag – samme hendelse? – fal. §§ 4-14 og 8-1 fjerde ledd.

Sikredes motorvogn ble totalskadet under en brann i sikredes driftsbygning den 29.5.20. Selskapet avsto erstatning for driftsbygningen den 12.8.20 og sa opp sikredes forsikringsavtaler på grunn av svikaktig brudd på opplysningsplikten ved avtaleinngåelsen, jf. fal. §§ 4-2, jf. 4-1 og 4-3. Selskapet påberopte ikke ansvarsfrihet etter fal. § 8-1 fjerde ledd i dette avslaget. Selskapet avsto deretter erstatning for motorvognen den 12.8.20 under henvisning til smittebestemmelsen i fal. § 8-1 fjerde ledd. Selskapet viste til at sikredes ektefelle uredelig hadde brutt informasjonsplikten under skadeoppgjøret for driftsbygningen, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd, og at kravet under motorvognforsikringen var et krav i samme hendelse. Sikrede bestred at det var gitt uriktig opplysninger under skadeoppgjøret og mente at selskapet uansett hadde reklamert for sent, jf. fal. § 4-14. Nemnda kom til at da selskapet ikke hadde påberopt seg brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret for driftsbygningen, gjaldt ikke ansvarsfrihet etter § 8-1 for den for den forsikringsavtalen, og da kunne den heller ikke påberopes overfor andre forsikringsavtaler.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter brann i driftsbygning, og spørsmålet om selskapet er uten ansvar som følge av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjør for driftsbygningen, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede krevde erstatning for skade på motorvogn under motorvognforsikringen etter brann i driftsbygningen hvor motorvognen var plassert 29.5.20.

Selskapet avsto 12.8.20 erstatning for driftsbygningen under henvisning til svik ved avtaleinngåelsen, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1. Selskapet sa også opp sikredes forsikringsavtaler med selskapet, herunder motorvognforsikringen, jf. fal. § 4-3. Selskapet påberopte ikke ansvarsfrihet etter fal. § 8-1 fjerde ledd i dette avslaget.

Selskapet avsto deretter erstatning for motorvognen den 8.9.20. Selskapet viste til at sikredes ektefelle hadde forklart seg uriktig vedrørende isolasjonen i driftsbygningen under skadeoppgjøret, og at sikrede grunnet smittebestemmelsen i fal. § 8-1 fjerde ledd også mistet kravet under motorvognforsikringen. Sikrede måtte ifølge selskapet identifiseres med sin ektefelle, jf. alminnelige forsikringsrettslige prinsipper og vanlige fullmakts- og kontraktrettslige regler, da ektefellen hadde opptrådt som sikredes fullmektig under skadeoppgjøret.

Sikrede krever dekning for skadene på motorvognen og anfører at selskapet ikke påberopte seg fal. § 8-1 fjerde ledd under avslaget for driftsbygningen. Det kan derfor ikke påberope dette som grunnlag for å avslå erstatning under motorvognforsikringen.

Selskapet har uansett reklamert for sent, jf. fal. § 4-14. Skaden ble meldt 29.5.20, og avslaget ble gitt 8.9.20. Selv om det må legges inn noe margin for avvikling av ferie, har ikke selskapet reklamert "uten ugrunnet opphold". Selskapet avsto erstatning allerede den 12.8.20 og hadde på dette tidspunkt tilstrekkelig grunnlag for å eventuelt å avslå erstatningen under motorvognforsikringen.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det foreligger uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikredes ektefelle ga gale opplysninger om hvorvidt bygningen var isolert. Ektefellen var sikredes fullmektig under skadeoppgjøret, og sikrede kan derfor identifiseres med sin ektefelle. Sikrede mister ethvert krav på erstatning etter andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Sikrede mister derfor også kravet under motorvognforsikringen.

Avslaget er gitt uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 4-14. Saken ble utredet fra 10.6.20–22.7.20 og ble deretter satt ut til eksternt advokatfirma i månedsskiftet juli/august. Det ble i den siste fasen innhentet ytterligere faktiske opplysninger, blant annet om tegningsreglene. Avslaget under motorvognforsikringen ble gitt litt over tre måneder etter skadetidspunktet. Etter fradrag for sommerferie var tidsbruken litt over to måneder, og denne tidsbruken må aksepteres.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avslå ansvar for skadene på motorvognen som følge av uredelig brudd på informasjonsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Nemnda forstår selskapet slik at det ikke anfører at sikrede ga uriktige opplysninger ved tegningen av motorvognforsikringen, og at anførselen om svik ved avtaleinngåelsen kun er knyttet til tegning av forsikring for driftsbyggningsforsikringen. Fal. § 4-2 har ikke en tilsvarende smittebestemmelse som fal. § 8-1 fjerde ledd, og en slik regel kan ikke innfortolkes, se bl.a. Brynildsen, Lid og Nygård, Forsikringsavtaleloven, tredje utgave, 2014, s. 105. Svik under avtaleinngåelsen for byggningsforsikring smitter derfor ikke over på sikredes motorvognforsikring.

I avslagsbrevet for driftsbygningen datert 12.8.20 er det ikke henvist til fal. § 8-1, kun til fal. § 4-2 om svik ved avtaleinngåelsen. Dette varselet er derfor ikke tilstrekkelig til utløse fal. § 8-1. I avslagsbrevet for skadene på motorvognen datert 8.9.20 er det derimot henvist til fal. § 8-1 fjerde ledd, og at sikrede ga gale opplysninger om at låven var 50 % isolert i første etasje. Deretter sier brevet:

Det følger av forsikringsavtaleloven § 8-1 fjerde ledd at sikrede også mister krav på erstatning etter andre forsikringsavtaler i anledning brannen. Du mister følgelig også krav på erstatning for skaden på motorvogn ...

Spørsmålet blir derfor om fal. § 8-1 fjerde ledd gir grunnlag for avslag på krav om erstatning for skade på motorvognen uten at fal. § 8-1 fjerde ledd er påberopt som avslagsgrunn for skaden på driftsbygningen. Bestemmelsen i fal. § 8-1 fjerde ledd sier:

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. ... § 4-14 gjelder tilsvarende

Nemnda forstår bestemmelsen slik at selskapet for å kunne påberope seg avslag for "andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse", må påberope seg uredelig brudd på opplysningsplikten også for den forsikringen de gale opplysningene gjelder. Hvis man kunne påberope seg uredelig brudd på § 8-1 for en annen forsikring uavhengig av situasjonen for den forsikringen det uredelige forholdet gjelder, er det ikke tale om "smitte", men om en selvstendig avslagsgrunn. Når selskapet ikke har påberopt seg § 8-1 under avslaget for driftsbygningen, kan

det derfor heller ikke påberope seg denne bestemmelsen for motorvognen. Dette må gjelde selv om avslaget for motorvognen henviser til gale opplysninger om isolasjonen, mens avslaget for driftsbygningen fokuserer på arealangivelsen. Så lenge selskapet ikke har påberopt seg uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret for driftsbygningen, gjelder ikke ansvarsfrihet etter § 8-1 for "denne" forsikringsavtalen, og da kan det heller ikke gjelde for "andre" forsikringsavtaler.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).